

1 Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **Produktidentifikator**
- Handelsnavn: **CRYSTAL CLEAN**
- Artikkelnummer: 10955, 10956
- Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes
- Bruk av stoffet/ tilberedning rensmiddel
- **Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- Produsent/leverandør: AKEMI Chemisch technische Spezialfabrik GmbH Tel. +49 (0)911 642960
Lechstraße 28 Fax.+49 (0)911 644456
D - 90451 Nürnberg e-mail info@akemi.de
- Avdeling for nærmere informasjon: Laboratorie
- Nødnummer: Avdelig produktsikkerhet AKEMI chemisch technische Spezialfabrik GmbH
Tel. +49(0)911-64296-59
Åpningstider:
Mandag – torsdag fra kl. 07:30 til kl. 16:30
Fredag fra kl. 07:30 til kl. 13:30

2 Viktigste faremomenter

- **Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008

GHS02 Flamme

Flam. Liq. 3 H226 Brennbar væske og damp.

GHS07

Eye Irrit. 2 H319 Forårsaker alvorlige øyeirritasjoner.

- Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC

Bortfaller.

- Spesielle fareinformasjoner for mennesker og miljø:

Hudkontakt og innånding av aerosoler/damper av denne tilberedning bør unngås.

Produktet må ikke merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almenne direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.

- Klassifiseringssystem:

Klassifiseringen tilsvarer aktuelle EF-lister, men er supplementert med informasjoner fra faglitteratur og bedriftsinformasjoner.

· **Etikettelementer**

- Merking i.h.t. E0S-direktiver: De sikkerhetstiltak som er vanlige i omgang med kjemikalier skal overholdes. Produktet er iflg. EF-retningslinjer/GefStoffV ikke merkningspliktig.
- S-setninger:
  - 2 Oppbevares utilgjengelig for barn
  - 23 Unngå innånding av damp
  - 24/25 Unngå kontakt med huden og øynene
  - 26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege
  - 27 Tilsølte klær må fjernes straks
  - 29/56 Må ikke komme i avløpssystemet; dette stoffet og dets beholder må håndteres som problemavfall.
  - 46 Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten

Handelsnavn: CRYSTAL CLEAN

(fortsatt fra side 1)

51 Må bare anvendes på godt ventilerte steder

· Særlig markering av bestemte tilberedninger:

Helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad er tilgjengelig på anmodning fra yrkesmessige brukere. "

· **Andre farer**

· Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

· PBT: Ikke brukbar.

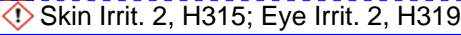

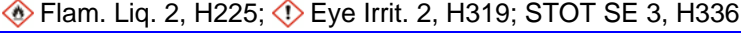
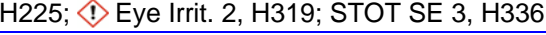
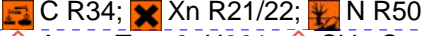
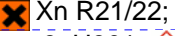
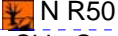

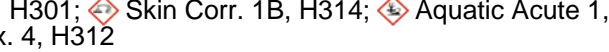
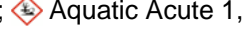
· vPvB: Ikke brukbar.

3 Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

· **Kjemisk karakterisering: Blandinger**

· Beskrivelse: Blanding av nedenstående oppførte stoffer med ufarlige tilsetninger.

· Farlige innholdsstoffer:

	anionic surfactants Xi R36/38 Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319	1-5 %
CAS: 67-63-0 EINECS: 200-661-7 EF-nummer: 603-117-00-0	propan-2-ol Xi R36; F R11 R67 Flam. Liq. 2, H225; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H336	12,5-25%
CAS: 139-07-1 EINECS: 205-351-5	benzododecinium chloride C R34; Xn R21/22; N R50 Acute Tox. 3, H301; Skin Corr. 1B, H314; Aquatic Acute 1, H400; Acute Tox. 4, H312	<1%

· Forordning (EF) nr. 648/2004) om vaske- og rengjøringsmidler / Merking av innhold

anionic surfactants, perfumes, 4-tert-butylcyclohexyl acetate

< 5%

· Ytterligere informasjon:

Teksten til de fareangivelsene som er inkludert her, kan konsulteres i kapittel 16.

4 Førstehjelpstiltak

· **Beskrivelse av førstehjelpstiltak**

· Generelle informasjon:

Angrepne personer må ut i frisk luft.
 Angrepne personer holdes varme, legges rolig ned og dekkes til.
 Klær som er tilsølt med produktet må fjernes omgående.
 Ingen spesielle tiltak nødvendig.

· Etter innånding:

Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

· Etter hudkontakt:

Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.

· Etter øyekontakt:

Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann og tilkall lege.

· Etter svelging:

Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.

· Henvisninger for legen:

· De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Åndedrettsbesvær
 Hodepine
 Fortumlet
 Svimmelhet
 Kvalme

· Farer

Fare for åndedrettsforstyrrelser.

· Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling

Ved svelging, mageskylling under tilsetning av aktivkull.

(fortsatt på side 3)

Handelsnavn: CRYSTAL CLEAN

(fortsatt fra side 2)

5 Tiltak ved brannslukning

- **Slokkemiddel**
- Egnede slukningsmidler: CO₂, slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- **Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger** Ved oppheting og i tilfelle av brann er dannelse av giftige gasser mulig. Under brann kan det frisettes:
Kullmonoksyd (CO)
Nitrogenoksyd (NO_x) (kvelstoffoksyd)
Klorvannstoff (HC1)
Under visse brannvilkår kan spor av andre giftige stoffer ikke utelukkes.
- **Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- Spesielt verneutstyr: Pust ikke inn eksplosjons- og branngasser.
- **Ytterligere informasjoner** Beholdere som er utsatt for fare kjøles med vann i spredt stråle.

6 Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner** Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Bruk av åpen ild forbudt.
Bruk åndedrettsbeskyttelse ved innvirkning av damper/støv/aerosol.
Særlig fare for å skli på grunn av utløpt/utsølt produkt.
- **Miljøverntiltak:** Forhindre at produktet kommer ned i kloakk eller vassdrag.
Ansvarlige myndigheter varsles hvis produktet er kommet ned i vassdrag eller kloakk.
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:** Fortynn med rikelig med vann.
Ta opp stoffet med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, sagflis).
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
- **Henvising til andre avsnitt** Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.
Farlige stoffer frisettes ikke.

7 Håndtering og oppbevaring

- **Håndtering:**
- Forholdsregler for sikker håndtering Hold beholderne tett tillukket.
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede fat.
Beskytt mot varme og direkte solpåvirkning.
Ved fortynning hell alltid i vann først og rør inn produktet.
Ingen særlige tiltak nødvendig.
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
- Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern: Ingen særlige tiltak nødvendig.
- **Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- Lagring:
- Krav til lagerrom og beholdere: Må bare oppbevares i originalbeholdere.
Forhindre nedtrengning i gulvet på sikker måte.
Lagres adskilt fra oksydasjonsmidler.
Lagres adskilt fra næringsmidler.
- Informasjoner om felles lagring:

(fortsatt på side 4)

Trykkdato: 11.03.2011

revidert den: 11.03.2011

Handelsnavn: CRYSTAL CLEAN

(fortsatt fra side 3)

· Ytterligere informasjon om lagervilkårene:

Beskytt mot frost.
Beholderne oppbevares på et godt ventilert sted.

8 Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

· Ytterligere informasjon om utforming av tekniske anlegg:

Ingen ytterligere informasjon, se punkt 7.

· Kontrollparametere

· Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:

67-63-0 propan-2-ol

AG | 245 mg/m³, 100 ppm

· Ytterligere informasjon:

Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

· Begrensning og kontroll av eksponering

· Personlig verneutstyr:

· Generelle verne- og hygienetiltak:

Ikke spis, drikk, røyk eller snus inn under arbeidet.
Bruk hudbeskyttelsespreparater som er motstandsdyktige mot vann før arbeidets begynnelse.

Fjern omgående forurensede, gjennomvætede klær.

Gasser/damper/aerosoler må ikke innåndes.

· Åndedrettsvern:

Ved korttidlig eller liten belastning åndedrettsfilterapparat; ved intensiv eller lengre utsetting: bruk omluft-uavhengig åndedrettsbeskyttelsesapparat.

· Håndvern:

Det anbefales forebyggende hudbeskyttelse gjennom bruk av hudbeskyttelsesmiddel.

Etter bruk av hansker må man benytte hudrense- og hudpleiemidler.

AKEMI beskyttende hudkrem anbefalt som beskyttelse av hendene uten samtidig bruk av beskyttelseshansker:

STOKODERM (<http://www.stoko.com>)

AKEMI beskyttende hudkrem anbefalt for bruk sammen med beskyttelseshansker:

STOKO EMULSION (<http://www.stoko.com>)

AKEMI beskyttende hudkrem anbefalt for rengjøring av huden etter arbeidet:

FRAPANTOL (<http://www.stoko.com>)

AKEMI beskyttende hudkrem anbefalt til vedlikeholdspløie av huden:

STOKO VITAN (<http://www.stoko.com>)

The protection gloves to be used have to comply with the specifications of the directive 89/686/EC and the directive derived decree EN374, respectively, e.g. the above listed protection glove type. The mentioned permeation times' data were generated and verified with material samples of the recommended protection glove type in the scope of laboratory analyses of the company KCL GmbH in compliance with EN374.

This recommendation refers exclusively to the material safety data sheet referenced product delivered by Akemi and the indicated field of application. In case of product dilution or in case of mixture with different substances or chemicals, and in condition of EN374 deviation the producer of CE-approved protection gloves must be contacted for detailed information (e.g., KCL GmbH, Germany, 36124 Eichenzell, internet: <http://www.kcl.de>).

Beskyttelseshansker

Hanskematerialet må være ugjennomtrengelig og bestandig overfor produktet /stoffet /blandingen.

(fortsatt på side 5)

Handelsnavn: CRYSTAL CLEAN

(fortsatt fra side 4)

På grunn av manglende tester kan det ikke gis noen anbefaling om hanskemateriale for produktet /tilberedningsprosessen/ kjemikalieblandingen.

Hanskematerialet velges under hensyntagen til holdbarhetstid, gjennomtrengelighet og degradering.

- hanskemateriale

Nitrilkautsjuk
 Butylkautsjuk
 Fluorkautsjuk (Viton)

Valget av egnet hanske er ikke bare avhengig av materiale, men også av andre kvalitetskjennetegn og er forskjellig fra produsent til produsent. Da produktet representerer en sammensetning av flere stoffer, kan holdbarheten av hanskematerialet ikke forhåndsberegnes, og denne må testes før bruk.

- gjennomtrengingstid for hanskemateriale

Verdi for gjennomtrengelighet: Level $\geq$ 6, 480 min

Den nøyaktige holdbarhetstiden må bringes på det rene hos hanskeprodusenten og overholdes.

- For kontakt over lengre tid er hansker av følgende materialer egnet:

Nitrilkautsjuk
 Camatril (KCL, Art No. 730, 731, 732, 733)
 Butylkautsjuk
 Butoject (KCL, Art No. 897, 898)
 Fluorkautsjuk (Viton)
 Vitoject (KCL, Art No. 890)

- Som beskyttelse mot sprut er hansker av følgende materialer egnet:

Nitrilkautsjuk
 Camatril (KCL, Art No. 730, 731, 732, 733)

- Hansker av følgende materialer er ikke egnet:

Hansker av lær
 Hansker av tykt stoff

- Øyevern:

Vernebrille anbefales ved omfylling.

- Kroppsværn:

Arbeidsbeskyttelsesdrakt

* 9 Fysiske og kjemiske egenskaper

- **Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**

- alminnelige opplysninger

- Utseende:

Form: Flytende
Farge: Fargeløs
Lukt: Karakteristisk

· pH-verdi ved 20°C: 7,5

- Tilstandsending

Smeltepunkt/smelteområde: Ikke bestemt.
Kokepunkt/kokeområde: 82°C

· Flammepunkt: > 55°C

· Antennelsestemperatur: 425°C

· Selvantennelighet: Produktet er ikke selvantennelig.

· Eksplisjonsfare: Produktet er ikke eksplisjonsfarlig.

- Eksplisjonsgrenser:

Nedre: 2,0 Vol %
Øvre: 12,0 Vol %

(fortsatt på side 6)

Handelsnavn: CRYSTAL CLEAN

(fortsatt fra side 5)

· Damptrykk ved 20°C:	43 hPa
· Tetthet ved 20°C:	0,98 g/cm ³
· <u>Løslighet i / blandbarhet med vann:</u>	Ikke, hhv. lite blandbar.
· <u>Viskositet:</u>	
Dynamisk:	Ikke bestemt.
Kinematisk ved 20°C:	11 s (DIN 53211/4)
· <u>Løsningsmiddelandel:</u>	
Organiske løsningsmidler:	11,7 %
Vann:	71,7 %

10 Stabilitet og reaktivitet

- **Reaktivitet**
- Kjemisk stabilitet
- Termisk spaltning / vilkår som må unngås: Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.
- **Mulighet for farlige reaksjoner** Reaksjoner med sterke syrer.
- **Farlige nedbrytningsprodukter:** Ingen farlige spaltningsprodukter kjente.

11 Opplysninger om helsefare

- **Informasjon om toksikologiske virkninger**
- Akutt toksisitet:
- Primær irritasjonsvirkning:
- på huden: Ingen irriterende virkning.
- på øyet: Ingen irriterende virkning.
- Sensibilisering: Ingen sensibiliserende virkning kjent
- Ytterligere toksikologiske henvisninger: Produktet er ikke merkningspliktig på bakgrunn av beregningsmetoden iflg. EF's generelle klassifiserings-retningslinje for tilberedninger i siste gyldige utgave. Ved sakkyndig omgang og formålsriktig bruk har produktet, etter våre erfaringer og etter de informasjonen som foreligger hos oss, ingen helseskadelige virkninger.

12 Miljøopplysninger

- **Giftighet**
- Akvatisk toksisitet: Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjon:**
- Generelle informasjon: Ikke la stoffet komme ufortynnet ned i grunnvannet, i vassdrag eller i kloakker. Vannfareklasse 1 (D) (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- PBT: Ikke brukbar.
- vPvB: Ikke brukbar.

13 Fjerning av kjemikalieavfall

- **Metoder for avfallsbehandling**
- Anbefaling: Små mengder kan fortynnes med rikelig med vann og spyles bort. Større mengder må tas vare på i henhold til forskrifter fra lokale myndigheter. Mindre mengder kan deponeres sammen med husholdningsavfall.

(fortsatt på side 7)

Handelsnavn: CRYSTAL CLEAN

(fortsatt fra side 6)

- Europeiske avfallslisten

20 00 00	Kommunalt avfall (husholdningsavfall og lignende avfall fra handel, industri og institusjoner) herunder separat innsamlede fraksjoner
20 01 00	separat innsamlede fraksjoner (unntatt 15 01)
20 01 29*	rengjøringsmidler som inneholder farlige stoffer
15 00 00	Emballasjeavfall, absorbenter, tørkekluter, filtreringsmaterialer og vernetøy som ikke er spesifisert andre steder
15 01 00	emballasje (herunder separat innsamlet kommunalt emballasjeavfall)
15 01 02	emballasje av plast

- Ikke rengjort emballasje:

- Anbefaling: Kontaminerte emballasjer skal tømmes så godt som mulig. De kan deretter, etter tilsvarende rengjøring, tilføres recycling.

 * **14 Opplysninger om transport**

- Landtransport ADR/RID (grenseoverskridende):

- ADR/RID-GGVSEB-klasse: 3 (F1) Brannfarlige væsker
- Kemler-tall: 30
- UN-nummer: 1993
- Emballasjegruppe: III
- Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse: 1993 BRANNFARLIG VÆSKE N.O.S., Spesielle bestemmelser 640E (ISOPROPANOL (ISOPROPYLALKOHOL))

- Skipstransport på hav IMDG:

- IMDG-klasse: 3
- UN-nummer: 1993
- Label: 3
- Emballasjegruppe: III
- EMS-nummer: F-E, S-E
- Marine pollutant: Nei
- Korrekt teknisk navn: FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (ISOPROPANOL (ISOPROPYL ALCOHOL))

- Lufttransport ICAO-TI og IATA-DGR:

- ICAO/IATA-klasse: 3
- UN/ID-nummer: 1993
- Label: 3
- Emballasjegruppe: III
- Korrekt teknisk navn: FLAMMABLE LIQUID, N.O.S. (ISOPROPANOL (ISOPROPYL ALCOHOL))

- UN "Model Regulation":

UN1993, BRANNFARLIG VÆSKE N.O.S., 3, III

(fortsatt på side 8)

